

راهنمای فلوجارت

این راهنما برای اجرای هرچه بهتر فرآیندهای طراحی شده در فلوجارت ارایه خدمات سلامت روان در نظام مراقبت‌های بهداشتی اولیه تدوین شده است. در شرایط معمول شروع فرآیندهای این فلوجارت با ورود مراجع از طریق فراخوان نظام مراقبت‌های بهداشتی اولیه خواهد بود. در بدو ورود مراجع، کارشناس مراقب سلامت با توجه به گروه سنی مراجع و همچنین فرم و دستورالعمل ارزیابی اولیه که توسط اداره گروه سنی مربوطه ابلاغ شده است، ارزیابی شده یا به عبارتی دیگر غربالگری اولیه را انجام می‌دهد. در مواردی که ارزیابی اولیه منفی می‌شود کارشناس مراقب سلامت بررسی نموده و در مواردی که مراجع شرایط دریافت خدمات توانمندسازی، از قبیل آموزش مهارت‌های زندگی، مهارت‌های فرزندپروری و یا خودمراقبتی را دارا باشد، وی را با این خدمات آشنا نموده و در صورت موافقت، ایشان را برای دریافت خدمات به کارشناس سلامت روانی اجتماعی (کارا) ارجاع می‌دهد.

در مواردی که ارزیابی اولیه مثبت می‌شود، در حوزه سلامت روان، مراجع برای ارزیابی تکمیلی به پزشک عمومی ارجاع می‌شود. پزشک عمومی مراجع را براساس فرم شرح حال روانپزشکی برای تشخیص احتمالی و درمان اختلالات روانپزشکی، ارزیابی نموده و در صورت منفی بودن نتایج ارزیابی، مراجع را به کارشناس مراقب سلامت ارجاع می‌نماید (کارشناس مراقب سلامت مشابه فردی که در ارزیابی اولیه منفی شده است، عمل خواهد کرد). در مواردی که ارزیابی تکمیلی مثبت شود درمان بیمار را مبتنی بر آموزش‌های ارایه شده در نظام مراقبت‌های بهداشتی اولیه و همچنین کتاب پشتیبان مخصوص پزشکان عمومی درمان خواهد کرد. در مواردی بر حسب نیاز بیمار، وی را از ابتدا برای دریافت خدمات به سطح تخصصی (سرپایی و بستری) یا اورژانس بیمارستان ارجاع می‌دهد. در این مرحله از ارایه خدمت یکی از وظایف پزشکان عمومی ارجاع بیماران و خانواده‌های آنها به کارشناس سلامت روانی اجتماعی (کارا) برای دریافت خدمات غیر دارویی (آموزش‌های روانشناختی، آموزش آرام سازی و فعال سازی) بیمار است. از طرف دیگر پزشک درمانگر بر اساس شرایط بیمار، زمان پیگیری وی را مشخص نموده و این موضوع را با ارجاع بیمار به کارشناس مراقب سلامت عملیاتی می‌نماید.

ادامه فرآیند درمان توسط پزشک عمومی تا جایی ادامه می‌یابد که ارزیابی بیمار حاکی از بهبود بالینی و پیشرفت روند درمان باشد. در مواردی که مشخص گردد بیمار سیر بهبودی را طی می‌نماید فرآیند درمان ادامه می‌یابد و بعد از بهبودی کامل، بیماران برای دریافت خدمات توانمندسازی و بر اساس توضیحات قبلی به کارشناس مراقب سلامت ارجاع می‌گردد. ولی در مواردی که ارزیابی پزشک نشان دهد که پیشرفت درمان مناسب نیست و بیماران بهبودی بالینی ندارند (با استفاده از کتاب پشتیبان پزشک)، لازم است که بیمار توسط پزشک به سطح بالاتر ارایه خدمات، یعنی روانپزشک ارجاع گردد.

با توجه به شرایط افراد ارجاع شده از کارشناس مراقب سلامت لازم است که پزشکان عمومی موارد زیر را بعد از ارزیابی و براساس مطالب ارایه شده در کتاب پشتیبان، از ابتدا به سطح بالاتر و یا به اورژانس ارجاع دهد:

■ افرادی که در ارزیابی مشخص می‌گردد که خطر جدی آسیب به خود (خودکشی) و یا دیگران (پرخاشگری) را دارند.

■ افرادی که در ارزیابی اولیه مشخص می‌گردد مبتلا به اختلال سایکوتیک و یا اختلال دوقطبی و ... می‌باشند. در این موارد پزشک ممکن است براساس توصیه‌های ارایه شده در کتاب پشتیبان مداخله مختصری را انجام داده و سپس بیمار را ارجاع دهد.

در مواردی که بیمار به روانپزشک ارجاع می‌گردند تصمیم‌گیری در مورد چگونگی ادامه روند درمان به عهده ایشان می‌باشد. در صورت نیاز به بستری، بیمار را برای بستری به بیمارستان ارجاع می‌دهد و در صورت نیاز به ادامه درمان سرپایی، درمان‌های دارویی و مداخلات غیردارویی را شروع می‌نماید. در هر دو مورد درمان سرپایی و بستری، روانپزشک درمانگر بعد از تثبیت روند درمان، بیمار را ضمن ارایه بازخورد به پزشک عمومی ارجاع دهنده، جهت ادامه فرآیند درمان به وی ارجاع می‌دهد. پزشک عمومی پیشرفت روند درمان بیمار را جهت بهبود علائم و پیشگیری از عود کنترل می‌نماید. در مواردی که بهبودی حاصل می‌گردد، در صورتی که بیمار شرایط گروه هدف را برای دریافت خدمات توانمندسازی دارا باشد، براساس توضیحات قبلی به کارشناس مراقب سلامت ارجاع می‌گردد. در مواردی که پزشک عمومی در طی روند مدیریت درمان بیمار متوجه گردد که علائم عود کرده و یا پیشرفت بهبودی علائم مناسب نیست (با توجه به کتاب پشتیبان)، لازم است که بیمار مجدداً به روانپزشک درمانگر در سطح بالاتر خدمت، ارجاع گردد. لازم به ذکر است که در کلیه مراحل ارایه خدمات درمانی به بیمار در سطح اول ارایه خدمت در نظام مراقبت‌های بهداشتی اولیه مسئولیت درمان بیمار و مدیریت تیم درمان با پزشک مرکز می‌باشد و در صورت نیاز به ارجاع به سطح بالاتر این کار توسط پزشک مرکز انجام می‌شود.